

Виробнича практика є надзвичайно важливим етапом навчального процесу і проводиться на кращих автотранспортних підприємствах регіону.

Керівництво практикою здійснюють викладачі кафедри "Автомобілі і механіка технічних систем". Розподіл студентів на місця проходження практики здійснює завідувач кафедри чи його заступник. Даний розподіл закріплюється наказом по інституту не пізніше, ніж за 20 днів до від'їзду до місць практики.

Перед від'їздом на практику студенти отримують завдання та програму практики.

Підприємство, де проходить практика, виділяє керівника практики від підприємства, який тісно співпрацює з керівником практики від інституту, і в першу чергу в вирішенні організаційних (житла, перепусток, виділення та закріплення робочих місць, графік роботи) та учбових питань (індивідуальні консультації, учбові екскурсії тощо).

Керівник практики від підприємства знайомить студентів з підприємством, структурою його управління, основними службами, напрямками діяльності.

Під час проходження практики студент зобов'язаний:

- знаходитись на робочому місці згідно графіка роботи;
- виконувати правила внутрішнього розпорядку підприємства;
- виконувати завдання і вказівки керівника відповідного підрозділу підприємства;
- виконувати завдання і вказівки керівника відповідного підрозділу підприємства;
- суворо дотримуватись правил техніки безпеки і охорони праці;
- старанно виконувати завдання на робочих місцях, отримані від керівника підрозділу;
- своєчасно і правильно вести щоденник практики;
- по закінченню практики оформити письмовий звіт про практику, який разом із щоденником завіряється керівниками практики від підприємства і інституту.

В щоденнику практики повинно бути:

- запис про інструктажі з техніки безпеки і охорони праці;

- обсяг виконаної роботи за кожен день практики;
- дані про організаційні особливості робочих процесів, технологію і специфіку окремих операцій, обладнання, приладів.

В кінці щоденника керівник практики від підприємства дає відгук про роботу студента за період практики, який завіряється печаткою підприємства.

До технічного звіту про практику обов'язково включається:

- структура, основні підрозділи та служби підприємства;
- аналіз його економічної діяльності;
- організація виробничих процесів;
- аналіз технологічних процесів;
- використання обладнання, інструментів та оснащення;
- використання комп'ютерної техніки, сучасних засобів зв'язку та комунікацій;
- питання екології та збереження навколишнього середовища;
- охорона праці та техніка безпеки на підприємстві;
- індивідуальне завдання та його виконання.

За результатами практики складається диференційований залік комісії. В комісію входять викладачі кафедр на чолі з завідувачим чи його заступником. За підсумками заліка кафедра та деканат проводять виробничу конференцію, на якій студенти виступають з доповідями, обмінюються досвідом про особливості проходження практики, дають свої побажання та висновки.

ЦІЛЬ І ЗАДАЧІ ПРАКТИКИ.

Ціль практики — закріплення знань і умінь, отриманих студентом при вивченні дисциплін: "Діагностика автомобілів", "Основи ТО автомобілів", "Спеціалізований рухомий склад", "Експлуатаційні матеріали", "Основи ремонту автомобілів", "Безпека життєдіяльності", а також набуття практичних навичок технічного обслуговування, діагностики та ремонту ДТЗ, знайомство з загальною структурою, організацією та управлінням АТП, вивченням передових технологій технічного

обслуговування і ремонту автомобілів, роботою інженерно-технічних служб підприємства.

Задачі практики:

- вивчення структури і організації АТП;
- планування ТО та ПР;
- ознайомлення з основними техніко-економічними показниками АТП;
- вивчення технологічних процесів ТО та ПР;
- здобуття досвіду написання технологічних карт ТО та ПР;
- вивчення будови та роботи діагностичного обладнання та устаткування;
- вивчення нормативної і технічної документації;
- вивчення питань охорони праці та техніки безпеки;
- ознайомлення з системою екологічних заходів;
- розширення та поглиблення теоретичних знань курсу "Технічна експлуатація автомобілів";
- вивчення основ організаційної роботи керівника трудового колективу.

В результаті проходження практики студент повинен:

- знати структуру АТП, функціональні обов'язки посадових осіб технічних служб, перелік та зміст операцій, технологію і періодичність проведення щоденного обслуговування автомобілів, ТО-1, ТО-2, СО, ПР, будову і застосування гаражного обладнання, основи планування робіт технічних служб, основні принципи управлінської та організаторської роботи;
- вміти виконувати діагностичні роботи по ТО та ПР автомобілів, виконувати обов'язки механіка, старшого механіка, начальника майстерень, інженера і старшого інженера виробничо-технічного відділу, вміти працювати з технологічною документацією, проектувати технологічні

процеси технічного обслуговування та поточного ремонту підвищеної складності;

- отримати навички керування трудовим колективом, організаторської, раціоналізаторської та науково-дослідної роботи.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Практика на АТП розпочинається з інструктажів з техніки безпеки. Перші два дні практики рекомендується присвятити загальному знайомству з АТП:

- призначення підприємства та його основних підрозділів;
- вивчення розміщення та структури зон технічного обслуговування та ремонту, цехів, дільниць, взаємозв'язки між ними;
- знайомство з організаційною структурою підприємства, схемою управління, функціями керівного інженерно-технічного складу;
- структурою та поновленням парку автомобілів, режимами роботи рухомого складу;
- організацією постачання експлуатаційних та ремонтних матеріалів та агрегатами;
- організацією і технологією технічного обслуговування і ремонту автомобілів;
- основними економічними показниками діяльності АТП;
- формою власності підприємства;
- міроприємствами охорони праці, техніки безпеки та протипожежної безпеки;
- екологічною політикою АТП.

Під час роботи в зоні технічного обслуговування студент зобов'язаний вивчити організацію і технологічні процеси щоденного обслуговування (ЩО), технічних обслуговувань ТО-1 та ТО-2.

В тому числі, в зоні щоденного обслуговування необхідно ознайомитись та вивчити:

- добову програму та організацію проведення ЩО;
- зміст робіт і порядок операцій ЩО;
- трудомісткість робіт ЩО, в тому числі по операціях;
- наявність обладнання та засобів механізації;
- послідовність перевірки технічного стану ДТЗ;
- послідовність робіт щодо підтримання зовнішнього вигляду ДТЗ;
- особливості заправлення експлуатаційними рідинами;
- усунення виявлених несправностей;
- особливостями санітарної обробки ДТЗ.

В зоні ТО-1 та ТО-2 необхідно ознайомитись та визначити :

- добову програму ТО-1 та ТО-2;
- методи організації ТО-1 та ТО-2;
- кількість постів на лінії обслуговування та розподіл робіт між постами (кріпильні, мастильні, електротехнічні, регулювальні, шинні);
- характерні роботи та технології їх виконання, діагностування та регулювання вузлів і агрегатів (коробки передач, гідроприводу, карданної передачі, мостів, рульового керування, гальмівної системи, стояночного гальма, підвіски, системи живлення, системи електрообладнання);
- заходи техніки безпеки і охорона праці;
- собівартість операцій ТО-1 та ТО-2.

В зоні поточного ремонту необхідно ознайомитись та вивчити:

- загальну організацію поточного ремонту;
- порядок постановки автомобіля на поточний ремонт;
- контроль якості виконання ремонтних робіт;
- облік виконаних робіт;
- завантаженість постів та простоями автомобілів на постах;
- взаємодія виробничо-допоміжних цехів та постів ремонту;

- обладнання на постах;
- статичні дані по видах ремонтних робіт.

Під час роботи на посту слюсарем студент повинен самостійно чи під керівництвом майстра виконати ряд ремонтних робіт по заміні та регулюванні вузлів та агрегатів.

Під час роботи в цеху необхідно ознайомитися з особливостями технологічних процесів даного цеху, його обладнанням, особливостями роботи на даному обладнанні.

В звіті про практику необхідно описати технологічний процес та обладнання, що працює в даному цеху.

Всього на виробничу практику відводиться 24 дні, із яких не менше половини студент повинен виконувати обов'язки механіка, майстра дільниці, зони, інженера відділу.

Вимоги до звіту про виробничу практику.

Звіт складається в індивідуальному порядку, складає 30...40 сторінок рукописного тексту формату А4, куди включаються:

- загальна характеристика та структура АТП;
- характер виконання під час практики робіт;
- організація процесів ТО та ПР автомобілів, екскурсії зон обслуговування та ремонту;
- індивідуальне завдання, наукова, винахідницька та раціоналізаторська робота;
- перелік матеріалів до курсового проекту.

Звіт повинен бути підписаний керівниками практики від підприємства і інституту. Титульний лист звіту наведено в додатку 1.

ДОДАТОК 1.

Міністерство освіти України
Житомирський інженерно-технологічний інститут
Кафедра "Автомобілі і механіка технічних систем"

ЗВІТ

про виробничу практику
студента групи _____

Керівник
практики від
інституту

Керівник
практики від
підприємства

Дата

захисту _____

Оцінка:

Житомир-1998

ДОДАТОК 2.

Витяг з Положення про технічне обслуговування і ремонт транспортних засобів автомобільного транспорту.

ЩОДЕННЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

Проводиться після роботи з метою підготовки ДТЗ до подальшої експлуатації. Воно передбачає:

- перевірку технічного стану;
- виконання робіт щодо підтримування належного зовнішнього вигляду
- заправлення експлуатаційними рідинами
- усунення виявлених несправностей
- санітарну обробку ДТЗ.

ПЕРІОДИЧНІСТЬ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ДОРОЖНІХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Тип ДТЗ	Періодичність видів технічного обслуговування, км		
	ЩО	ТО-1	ТО-2
Автомобілі легкові, автобуси	Один раз на робочу добу	5000	20000
Автомобілі вантажні, автобуси на базі вантажних автомобілів або з використанням їх базових агрегатів, автомобілі повнопривідні, причепи і напівпричепи	Незалежно від кількості робочих змін	4000	16000

Примітка. Якщо визначена в таблиці 1 періодичність обслуговування відрізняється від періодичності, визначеної документацією заводу-виробника, слід керуватися документацією заводу-виробника.

ПРИМІРНИЙ ПЕРЕЛІК ОПЕРАЦІЙ ТО-І

Контрольно-діагностичні, кріпильні, регульовальні роботи

1. Виконати роботи, передбачені ЩО.
2. Перевірити стан складових частин автомобіля (причепа, напівпричепа) зовнішнім оглядом.
3. Перевірити оглядом герметичність з'єднань систем змащування, живлення і охолодження двигуна, а також кріплення обладнання та приладів.
4. Перевірити кріплення двигуна та деталей випускного тракту.
5. Перевірити стан та натяг привідних пасів. У разі потреби відрегулювати.
6. Перевірити роботоздатність зчеплення і герметичність системи гідроприводу. Перевірити і в разі потреби відрегулювати вільний хід педалі.
7. Перевірити кріплення коробки передач та дію механізму переключення передач па нерухомому автомобілі.
8. Перевірити люфт у шарнірах та шліцевих з'єднаннях карданної передачі, кріплення його складових частин.
9. Перевірити кріплення деталей і герметичність з'єднань заднього (середнього) моста.
10. Перевірити кріплення і шплінтовку деталей рульового керування і герметичність з'єднань системи підсилювача рульового керування, люфт рульового колеса і шарнірів рулевих тяг.
11. Перевірити роботоздатність компресора і гальмівної системи, кріплення і герметичність трубопроводів та приладів.
12. Перевірити справність приводу і дію стоянкового гальма. У разі потреби відрегулювати.
13. Перевірити оглядом стан рами, вузлів і деталей підвіски та інших деталей і пристроїв, які встановлені на рамі, кріплення коліс, стан шин та тиск повітря в них. У разі потреби довести тиск до норми.

14. Перевірити стан і кріплення kabіни, платформи, дію замків, завісів і ручок дверей kabіни.
15. Перевірити стан приладів системи живлення, їх кріплення і герметичність з'єднань, уміст оксиду вуглецю і вуглеводнів у відпрацьованих газах бензинових двигунів, у дизелях - рівень задимленості. У разі потреби відрегулювати.
16. Очистити акумуляторну батарею від пилу, бруду та слідів електроліту, прочистити вентиляційні отвори, перевірити кріплення і надійність контактів електричних з'єднань. Перевірити і в разі потреби довести до норми рівень електроліту.
17. Перевірити дію звукового сигналу, електричних ламп. контрольно-вимірювальних приладів, фар, підфарників, задніх ліхтарів, стоп-сигналу та перемикача світла. У зимовий період перевірити стан електрообладнання системи опалення та пускового підігрівника.
18. 18 Перевірити кріплення генератора, стартера та стан контактів електричних з'єднань, стан переривника-розподільника.
19. 19 Перевірити надійність кріплення, стан і правильність пломбування спідометра і його привода відповідно до чинної інструкції.

Мастильні і очищувальні роботи

20. Змастити вузли тертя і перевірити рівень оливи в картерах агрегатів і бачках гідроприводів; перевірити рівень рідини в гідроприводі гальм, виключення зчеплення, рідини в бачках омивача скла.
21. Промити повітряні фільтри гідровакуумного підсилювача гальм, піддон і фільтрувальний елемент повітряних фільтрів двигуна і вентиляції його картера, фільтр грубої очистки палива.
22. Спустити конденсат з повітряних балонів пневматичного приводу гальм.

23. В автомобілях з дизелями злити відстій з паливного бака і корпусів фільтрів тонкої та грубої очистки; перевірити рівень оливи в паливному насосі високого тиску та регуляторі частоти обертання колінчастого вала двигуна.
24. В умовах великої запорошеності замінити оливи в піддоні картера двигуна, злити відстій з корпусів фільтрів очистки оливи, очистити від відкладень внутрішню поверхню кришки корпуса фільтра відцентрової очистки оливи.
25. Після обслуговування перевірити роботу агрегатів, вузлів і приладів автомобіля під час руху або на посту діагностування.

Примітка. Специфічні роботи з технічного обслуговування № 1 систем живлення ДТЗ, які працюють із застосуванням газу, а також додаткові роботи на автомобілях-самоскидах наведені в інструкціях з експлуатації цих виробів.

ПРИМІРНИЙ ПЕРЕЛІК ОПЕРАЦІЙ ТО-2

Виконати роботи, передбачені ТО-І. Контрольно-діагностичні, кріпильні, регульовальні роботи

1. Перевірити дію контрольно-вимірювальних приладів, омивачів вітрового скла, фар, а в холодну пору - стан системи вентиляції та опалення, а також щільність дверей і вентиляційних люків, пристроїв для обігріву і обдуву скла.
2. Перевірити кріплення головок циліндрів двигуна, стан і кріплення опор двигуна, піддона картера двигуна, регулятора частоти обертання колінчастого вала.
3. Перевірити оглядом кріплення, стан і герметичність картера зчеплення і коробки передач.
4. Перевірити оглядом задній (середній) міст: правильність встановлення (без перекосу), стан і кріплення редуктора та колісних передач, стан і правильність установки балки передньої вісі, кути установки передніх коліс. При потребі виконати регульовальні роботи.

5. В автомобілях з пневматичним приводом гальм відрегулювати хід педалі та зазори між накладками гальмівних колодок і барабанами коліс.
6. В автомобілях з гідравлічним приводом гальм перевірити дію підсилювача та хід педалі.
7. Перевірити герметичність амортизаторів, стан і кріплення їх втулок, ста}» колісних дисків, відрегулювати підшипники маточини коліс.
8. Перевірити кріплення і герметичність паливного бака, трубопроводів, паливного насоса і карбюратора, дію привода, повноту відкриття і закриття дросельної і повітряної заслінок.
9. У карбюраторних двигунах перевірити рівень палива в поплавковій камері, легкість пуску і роботу двигуна. Відрегулювати мінімальну частоту обертання колінчастого вала двигуна в режимі холостого ходу.
10. Перевірити роботу дизеля, справність паливного насоса високого тиску, регулятора частоти обертання колінчастого вала, визначити димність відпрацьованих газів. Через одне ТО-2 перевірити кут упередження впорскування палива. При потребі виконати регулювальні роботи.
11. Перевірити зовнішнім оглядом і йл допомогою приладів стан акумуляторної батареї, її кріплення, дію вимикача акумуляторної батареї та стан і кріплення електричних провідників.

Мастильні і очищувальні роботи

12. Очистити і промити клапан вентиляції картера двигуна, замінити фільтрувальний елемент фільтра тонкої очистки оливи (або очистити відцентровий фільтр).
13. Прочистити сапуни і долити (замінити) оливу в картерах агрегатів і бачках гідропривода автомобіля.
14. Після обслуговування перевірити роботу агрегатів, вузлів і приладів автомобіля на ходу чи на діагностичному стенді.

Примітка. Специфічні роботи з технічного обслуговування № 2 систем живлення ДТЗ, які працюють із застосуванням газу, а також додаткові роботи на автомобілях-самоскидах наведені в інструкціях з експлуатації цих виробів

до Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту

ПРИМІРНИЙ ПЕРЕЛІК ОПЕРАЦІЙ СЕЗОННОГО ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

Крім робіт, передбачених другим технічним обслуговуванням, виконати такі:

1. Промити систему охолодження двигуна, паливний бак і продути трубопроводи (восени), радіатори опалювача кабіни (кузова) і пусковий підігрівач.
2. Перевірити стан і дію кранів системи охолодження і злівиїїх пристроїв у системах живлення і гальм.
3. Зняти акумуляторну батарею для підзаряджування і відкоригувати густину електроліту,
4. Зняти карбюратор і паливний насос, промити та перевірити стан і їх роботу на стенді (восени).
5. Зняти паливний насос високого тиску, промити та перевірити стан і роботу на стенді (восени).
6. Зняти переривник-розподільник, очистити, перевірити його стан і за необхідності, відрегулювати на стенді.
7. Зняти генератор і стартер, очистити, продути внутрішню порожнину, замінити зношені деталі і змастити підшипники.
8. Замінити оливу в спідометровому обладнанні, перевірити правильність пломбування спідометра і його приводу.
9. Перевірити справність датчика включення муфти вентилятори-системи охолодження, датчиків аварійних сигналізаторів у системах охолодження і змащування двигуна.
10. Перевірити роботоздатність шторок радіатора, щільність дверей, вікон, установити (зняти) чохла утеплення.

11. Здійснити сезонну заміну оливи відповідно до хіммотологічної карти.

Примітка. Специфічні роботи з технічного обслуговування систем живлення ДТЗ, які працюють із застосуванням газу, а також додаткові роботи на автомобілях-самоскидах наведені в інструкціях з експлуатації цих виробів.

ПЕРЕЛІК БАЗОВИХ АГРЕГАТІВ ДТЗ

1. Двигун з картером зчеплення у зборі
2. Коробка передач, роздавальна коробка
3. Гідромеханічна передача
4. Задній міст (вісь)
5. Середній міст (вісь)
6. Передня вісь (міст)
7. Рульове керування
8. Кабіна вантажного та кузов легкового автомобіля
9. Кузов автобуса
10. Рама
11. Підйомне обладнання платформи автомобіля-самоскида

НОРМАТИВИ ТРУДОМІСТКОСТІ РОБІТ З ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ І ПОТОЧНОГО РЕМОНТУ ДТЗ

	трудомісткість			
	ЩО	ТО-1	ТО-2	ПР
	люд-год на одне обслуговування			люд-год / 1000км
1	2	3	4	5
1 Легкові автомобілі				
1.1 Особливо малого класу (робочий об'єм двигуна до 1,2л, суха маса автомобіля до 850 Кг)	0,20	2,0	7,5	2,5
1.2 Малого класу (робочий об'єм двигуна від 1,2 до 1,8 л, суха маса автомобіля від 850 до 1150 кг)	0,30	2,3	9,2	2,8
1.3 Середнього класу (робочий об'єм двигуна від 1,8 до 3,5 л, суха маса автомобіля від 1150 до 1500 кг)	0,50	2,9	11,7	3,2
2 Автобуси з бензиновим Двигуном				
2.1 Особливо малого класу	0,50	4,0	15,0	4,5

трудоміст к сть				
Щ 0	ТО-1	Т 0-2	ПР	
люд-год на одне обслуговування			люд-год / 1000км	
1	2	3	4	5
(довжина до 5 м)				
2.2 Малого класу	0,70	5,5	18,0	5,5
(довжина 6,0 - 7,5 м)				
2.3 Середнього класу	0,80	5,8	24,0	6,2
(довжина 8,0 - 9,5 м)				
2.4 Великого класу	1,00	7,5	31,5	6,8
(довжина 10,5-12,0м)				
3 Автобуси з дизелями				
3.1 Середнього класу	0,80	5,8	24,0	6,2
(довжина 8,0 - 9,5 м)				
1	2	1	4	5
3.2 Великого класу	1,40	10,0	40,0	9,0
(довжина 10,0 - 12,0 м)				
3.3 Особливо великого класу	1,80	13,5	47,0	11,0
(довжина 16,5 - 18,0 м)				
4 Вантажні автомобілі з бензиновим двигуном				
4.1 Бортові автомобілі вантажністю, т:				
4.1.1 0,4	0,20	2,2	7,3	2,8

трудоміст к сть				
Щ 0	ТО-1	Т 0-2	ПР	
люд-год на одне обслуговування			люд-год / 1000км	
1	2	3	4	5
4.1.2 1,0	0,30	2,4	7,6	2,9
4.1.3 2,5	0,42	2,9	10,8	3,6
4.1.4 4,0	0,45	3,0	10,9	3,7
4.1.5 5,0	0,50	3,5	12,6	4,0
4.1.6 7,5	0,55	3,8	16,5	6,0
4.2 Автомобілі-тягачі. Маса				
Напівпричіпа з вантажем, т:				
4.2.1 6,5-10,5	0,35	4,10	11,6	4,6
4.2.2 12,0	0,45	4,15	11,9	4,8
4.2.3 до 18,5	0,55	4,20	18,2	6,6
4.3 Автомобілі-самоскиди				
Вантажністю, т:				
4.3.1 3,0-3,5	0,48	2,5	10,5	4,3
4.3.2 5,0 - 5,8	0,80	3,1	12,4	4,6
5 Вантажні автомобілі з Дизелями				
5.1 Бортові вантажністю, т:				
5.1.1 8,0	0,75	3,4	13,8	6,7
5.1.2 12,0	0,67	3,5	14,7	6,7
5.1.3 20,0 і понад	1,65	27,1	53,6	16,4
5.2 Автомобілі-тягачі. Маса				
Напівпричіпа з вантажем, т:				
5.2.1 17,75	0,35	3,20	12,5	6,0
5.2.2 19,1	0,67	3,74	15,95	6,35
5.2.3 26,0	0,67	3,85	16,17	6,82

трудоємність к сть				
	ЩО	ТО-1	ТО-2	ПР
	люд-год на одне обслуговування			люд-год / 1000км
1	2	3	4	5
5.3 Автомобілі-самоскиди				
Вантажністю, т:				
5.3.1 8,0	0,50	3,91	15,87	6,90
5.3.2 10,0	0,55	3,91	16,67	9,77
5.3.3 12,0	0,55	4,04	16,91	7,13
5.3.4 27,0	0,60	13,5	60,5	20,35
5.3.5 40,0	0,60	13,7	60,7	24,95
6 Причепи				
6.1 Юдівіспі вантажністю до 3,0 т	0,1	0,4	2,1	0,4
6.2 Двовісні вантажністю, т:				
6.2.1 до 8,0	0,3	1,0	5,5	1,4
6.2.2 8,0 і понад	0,4	1,6	6,1	2,0
7 Напівпричепи вантажністю, т:				
7.1 11,5	0,3	0,9	4,5	1,3
7.2 13,5	0,3	1,0	4,5	1,4
7.3 20,0	0,3	1,0	5,0	1,45

Примітка. Нормативи трудоємності робіт з ТО (люд-год) та ПР (люд-год/1000км) ДТЗ, які працюють із застосуванням скрапленого (СНГ) та стисненого (СПГ) газу, збільшуються відповідно до видів робіт: ЩО на 0,15 (СНГ) та 0,2 (СПГ); ТО-1 на 0,4 (СНГ) та 0,8 (СПГ); ТО-2 на 1,2 (СНГ) та 2,0 (СПГ); ПР на 0,2 (СНГ) та 0,6 (СПГ).

ДОДАТОК 3:

Витяг з кваліфікаційних характеристик посадових осіб, спеціалістів і службовців автотранспортних підприємств.

3.1. Начальник відділу експлуатації АТП.

Посадові обов'язки. Організує експлуатацію автомобілів на перевезеннях пасажирів та вантажів. Забезпечує раціональне використання рухомого складу на лінії, планує перспективи перевезень та їх виконання з виконанням вимог безпеки дорожнього руху. Організує змінно-добові перевезення та забезпечує їх виконання з додержанням режиму праці і відпочинку водіїв. Організує проведення інструктажів водіїв з правил та умов перевезень. Забезпечує впровадження новітніх технологій та досягнень сучасної науки в виробництво. Забезпечує пошук партнерів та заключення договорів на перевезення вантажів. Забезпечує виконання договірних зобов'язань та приймає участь в комісіях при розгляді претензій по договорах. Перевіряє стан доріг, мостів та під'їздних шляхів в зоні роботи автотранспортних засобів та приймає міри по їх покращанню до належного стану. Організує роботу диспетчерської служби та контроль за роботою автомобілів на лінії. Впроваджує заходи по збереженню вантажів, що перевозяться. Розробляє заходи щодо покращання діяльності підприємства. Аналізує експлуатаційні показники роботи автомобілів, витрати експлуатаційних матеріалів та шин, забезпечує виконання норм їх витрат. Забезпечує своєчасний облік і звітність про роботу рухомого складу. Організує контроль за оформленням дорожніх листів, товарно-транспортних та білетно-облікових документів. Забезпечує контроль визначення відстані при виконанні пасажирських та вантажних перевезень. Керує працівниками відділу.

Повинен знати: закони ринкових форм господарювання, постанови, розпорядження, накази керівних органів, методичні та нормативні матеріали з питань експлуатації автомобілів; призначення і основні техніко-економічні характеристики рухомого складу автомобільного транспорту, вантажопідйомних

механізмів та засобів контейнерних та пакетних перевезень; правила технічної експлуатації рухомого складу автомобільного транспорту; планування і правила автоперевезень; новітні досягнення в області світового автомобілебудування і експлуатації автомобільного транспорту; схему доріг та маршрутів в районі діяльності АТП; облік та аналіз автомобільних перевезень; основи трудового законодавства; правила та норми техніки безпеки, охорони праці, виробничої санітарії та протипожежного захисту, основи промислової екології.

Кваліфікаційні вимоги: вища технічна чи інженерно-економічна освіта та стаж роботи на інженерно-технічних та керівних посадах, пов'язаних з експлуатацією автомобільного транспорту, не менше 5 років.

3.2. Начальник виробничо-технічного відділу.

Посадові обов'язки. Керує виконанням робіт організації та підготовки виробництва, здійснює керівництво поточним та перспективним плануванням і прогнозуванням технічного розвитку підприємства. Забезпечує розробки виконання міроприємств розвитку виробничо-технічної бази підприємства, впровадженню нової техніки і новітніх технологій. Розробляє заходи технічного обслуговування і ремонту рухомого складу, впроваджує комплекси технічної діагностики автомобілів, прогресивних норм витрат пального та енергоресурсів. Розробляє заходи на підвищення якості ТО і ПР рухомого складу. Розглядає та узгоджує проектно-конструкторську документацію на модернізацію обладнання. Організує оперативний контроль за станом виробництва. Контролює поновлення, рух та списання рухомого складу. Приймає участь в організації річних технічних оглядів, спрямовує діяльність підрозділів по стандартизації та сертифікації. Керує розробкою заходів на збільшення міжремонтних пробігів, підвищенню якості ТО та ПР, скороченню витрат на підтримання рухомого складу. Організує технічне навчання по підготовці кадрів та підвищення кваліфікації робітників і службовців.

Повинен знати: основи ринкових форм господарювання, постанови, розпорядження, накази керівних органів, методичні і нормативні матеріали з питань обліку, планування та технічної підготовки виробництва автотранспортних підприємств; виробничі потужності та режим роботи обладнання; перспективи розвитку підприємства та галузі; світовий досвід в сфері технічної підготовки виробництва; технічні вимоги до рухомого складу автотранспорту; управління виробництвом та основи трудового законодавства; правила і норми охорони праці, техніки безпеки, екології, санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги: вища технічна освіта та стаж роботи на інженерно-технічних і керівних посадах автомобільного транспорту не менше 5 років.

3.3. Начальник ремонтних майстерень.

Посадові обов'язки. Керує виконанням робіт по технічному обслуговуванні і ремонту рухомого складу, агрегатів і шин, виготовленню і відновленню запасних частин та деталей. Забезпечує виконання планових завдань у відповідні терміни, зниженню витрат ремонтних робіт, підвищенню їх якості. Організує облік та звітність про діяльність ремонтних майстерень. Аналізує результати виробничої діяльності, технології, механізації та автоматизації виробничих процесів, підвищенню якості ремонтних робіт, екології ресурсів. Забезпечує впровадження передового досвіду організації виробництва. Координує роботу майстрів дільниць, здійснює підбір та раціональне використання кадрів. Забезпечує контроль виробничих процесів, контролює додержання правил і норм охорони праці і техніки безпеки, виробничої, технологічної і трудової дисципліни. Забезпечує проведення виробничих інструктажів.

Повинен знати: постанови, розпорядження, накази керівних органів, методичні і нормативні матеріали з питань виробничого планування, організації і управління ТО та ПР рухомого складу, виробничої потужності підприємства та перспективи їх росту; технологію виробництва; спеціалізацію дільниць та зв'язки між ними; обладнання дільниць, його можливості та правила його

технічної експлуатації; конструктивні особливості автомобілів та вимоги до справного стану; діюче положення про оплату праці; передовий досвід ПО та ПР; організацію обліку виробництва; основи ринкових форм господарювання; основи трудового законодавства; правила і норми охорони праці, техніки безпеки, екології, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги: вища технічна освіта і стаж роботи на інженерно-технічних посадах за фахом не менше 3 років, або середньо-спеціальна освіта і стаж роботи на інженерно-технічних посадах не менше 5 років.

3.4. Начальник гаража.

Посадові обов'язки. Забезпечує підтримання справного стану рухомого складу автотранспорту та надання необхідної допомоги автомобілям на лінії. Організує випуск автомобілів згідно графіка в технічно справному стані. Здійснює контроль за виконанням водіями правил технічної експлуатації рухомого складу. Розробляє і впроваджує заходи по ліквідації та скороченні простоїв, аналізує причини дорожно-транспортних пригод і порушень правил руху. Забезпечує поточний ремонт приміщень, споруд, обладнання гаража, безпечні умови праці та відпочинку. Розробляє та впроваджує заходи по підтриманню санітарного стану території гаража. Здійснює контроль за забезпеченням паливно-мастильними матеріалами, своєчасним обслуговуванням та збереженням рухомого складу, підбір та раціональне використання кадрів. Контролює виконання підлеглими правил і норм охорони праці, техніки безпеки, виробничої і трудової дисципліни, правил внутрішнього розпорядку, екології, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Повинен знати: будову, призначення, конструктивні особливості, техніко-експлуатаційні дані рухомого складу автомобільного транспорту; постанови, накази і розпорядження виробничо-господарської діяльності автотранспортних підприємств; правила технічної експлуатації рухомого складу, технологію і організацію технічного обслуговування і ремонту автотранспорту; основи економіки та організації виробництва в

ринкових умовах; діюче положення про оплату праці; порядок ведення обліку та звітності рухомого складу і експлуатаційних матеріалів; користування комп'ютерною технікою; правила дорожнього руху, правила і норми охорони праці, техніки безпеки, екології, виробничої санітарії та протипожежного захисту; основи трудового законодавства.

Кваліфікаційні вимоги: вища технічна чи інженерно-економічна освіта і стаж роботи на автотранспорті не менше 3 років, або середньо-спеціальна освіта і стаж роботи на інженерно-технічних посадах автотранспорту не менше 5 років.

3.5. Начальник колони.

Посадові обов'язки. Забезпечує виконання перевезень за всіма договірними зобов'язаннями, технічно правильну експлуатацію автомобілів, ефективне використання рухомого складу. Здійснює контроль за технічним станом автомобілів, організує випуск їх на лінію в строгій відповідності до графіка. Приймає участь у складанні перспективного плану перевезень, вивчає потоки вантажів, організує бригади водіїв, контролює їх роботу на лінії. Організує, за необхідності, технічну допомогу автомобілям на лінії. Приймає участь в розробці планів ТО та ПР, в складанні карти вантажоперевезень за мережі маршрутів. Організує прийом автомобілів в експлуатацію. Приймає участь в розслідуванні причин аварій, відмов, простоїв автомобілів, порушень правил технічної експлуатації та дорожнього руху. Аналізує результати роботи колони і розробляє заходи на їх покращання. Здійснює виробничий інструктаж водіїв, контролює виконання ними виробничої і трудової дисципліни, правил дорожнього руху, охорони праці і техніки безпеки. Проводить роботу по попередженню дорожно-транспортних пригод.

Повинен знати: будову, призначення, конструктивні особливості, техніко-економічні дані рухомого складу автотранспорту; накази, положення, інструкції виробничо-господарської діяльності автотранспортних підприємств; правила перевезень вантажів та пасажирів; сучасні досягнення науки в сфері автотранспорту; основи ринкових форм господарювання, економіку та організацію виробництва; діюче

положення про оплату праці; основи трудового законодавства; правила дорожнього руху, норми охорони праці, техніки безпеки, екології, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги: вища технічна освіта і стаж роботи на автотранспорті не менше 3 років, або середньо-спеціальна освіта і стаж роботи на інженерно-технічних посадах автотранспорту не менше 5 років.

3.6. Інженер відділу експлуатації.

Посадові обов'язки. Розробляє нові форми організації автомобільних перевезень з дотриманням безпеки дорожнього руху та впроваджує їх. Проводить розподіл автомобілів із врахуванням роду і виду вантажів, максимального використання рухомого складу і збереження вантажу. Планує централізовані перевезення і контролює їх впровадження. Перевіряє якість виконання змінних завдань, виявляє випадки порушень транспортного процесу, розробляє заходи по їх усуненню. Розробляє схеми маршрутів та визначає відстані перевезень. Обслідує стан автомобільних доріг та під'їздних шляхів, аналізує виконання техніко-економічних показників рухомого складу, розробляє заходи покращання використання рухомого складу, вантажопідйомності, скороченню простоїв. Розробляє графіки змінності водіїв, контролює виконання водіями режиму праці і відпочинку. Систематично виконує аналіз витрат паливно-мастильних матеріалів, організує своєчасне виконання обліку звітності про роботу рухомого складу.

Повинен знати: постанови, розпорядження, накази керівних органів, методичні та нормативні документи з питань експлуатації рухомого складу, перспективи розвитку підприємства; основи ринкових форм господарювання; основні техніко-експлуатаційні властивості автомобілів, причепів та вантажопідйомних механізмів; правила технічної експлуатації автомобілів; напрямки вантажопотоків в районі дії АТП; умови перевезень; правила оформлення дорожньої та товарно-транспортної документації; новітні досягнення в області експлуатації автотранспорту; користуватись ком'ютерною

технікою; основи трудового законодавства; правила і норми охорони праці, техніки безпеки, екології, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги:

Інженер відділу експлуатації I категорії: вища технічна освіта та стаж роботи на посаді інженера відділу експлуатації II категорії не менше 3 років.

Інженер відділу експлуатації II категорії: вища технічна освіта та стаж роботи на посаді інженера відділу експлуатації чи інших інженерно-технічних посадах не менше 3 років.

Інженер відділу експлуатації: вища технічна освіта без вимог до стажу або середньо-спеціальна освіта та стаж роботи на автомобільному транспорті на посаді техника I категорії не менше 3 років.

3.7. Механік колони.

Посадові обов'язки. Забезпечує справний стан рухомого складу, випуск його на лінію в відповідності з графіком, визначає неполадки при прийомці з лінії по закінченню роботи ДТЗ. Здійснює технічний нагляд за парком автомобілів та причепів на лінії і в відстої, виявляє причини їх відмов. Розробляє графіки проведення ТО та ПР, контролює їх своєчасне виконання. Приймає участь в наданні технічної допомоги автомобілям на лінії. Здійснює контроль за дотриманням водіями правил технічної експлуатації автомобілів та виконанням правил техніки безпеки. Проводить інструктаж водіїв перед виїздом на лінію. Приймає участь в прийомці нового рухомого складу, а також в списанні автомобілів і здачі агрегатів, шин і автомобілів в ремонт, оформлює документи на ремонт автомобілів після аварій. Вивчає умови роботи рухомого складу, окремих деталей та вузлів з метою виявлення та усунення причин їх передчасного зношування та пошкодження. Аналізує причини та тривалість простроїв, пов'язаних з технічним станом рухомого складу, розробляє та впроваджує заходи по скороченню простоїв із-за технічних відмов. Забезпечує виконання норм витрат паливно-мастильних матеріалів.

Повинен знати: постанови, розпорядження, накази керівних органів, методичні і нормативні документи з технічного обслуговування та ремонту автотранспорту; перспективи технічного розвитку автотранспортного підприємства; будову, технічні характеристики, конструктивні особливості, призначення і правила експлуатації автомобілів і причепів; організацію і технологію технічного обслуговування та ремонту автомобілів; методи діагностики їх технічного стану; основи ринкових методів господарювання, організації виробництва; основи трудового законодавства; правила і норми охорони праці, техніки безпеки, екології, виробничої санітарії та протипожежного захисту.

Кваліфікаційні вимоги. Вища технічна освіта і стаж роботи по спеціальності на інженерно-технічних посадах не менше 1 року, чи середньо-спеціальна освіта і стаж роботи по спеціальності на інженерно-технічних посадах не менше 3 років.

Література

1. Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту.-Київ.-Державний департамент автомобільного транспорту.-1998.-16с.
2. Норми витрат палива і мастильних матеріалів на автомобільному транспорті.-Київ.-1997.
3. Норми експлуатаційного пробігу автомобільних шин.-Київ.-1998.
4. Збірник законодавчих та нормативних документів, що регламентують діяльність підприємств автотранспорту всіх форм власності.-Київ.-1997.
5. Порядок і умови організації перевезень та багажу автомобільним транспортом.-Київ.-1998.
6. Норми витрат на технічне обслуговування і поточний ремонт по базових марках автомобілів.-Київ.-1995.
7. Краткий автомобильный справочник.-М.: Транспорт.-1984.-220с.

8. Техническая эксплуатация автомобилей./Под. ред. Г.В. Крамаренко. М.: Транспорт.-1983.-488с.
9. Топлива, масла, жидкости и материалы для эксплуатации и ремонта автомобилей.-М.: Машиностроение.-1995.
10. Емелин М.И., Герасименко А.А. Защита машин от коррозии в условиях эксплуатации.-М.: Машиностроение.-1980.
11. Методичні вказівки до дипломного проектування.-Житомир.-ЖІТІ.-1998.-38с.
12. Афанасьев Л.Л. и др. Гаражи и станции технического обслуживания автомобилей.- М.: Транспорт.-1980.
13. Карташов В.П. Технологическое проектирование АТП.-М.: Транспорт.-1981.
14. Говорущенко Н.Я. Техническая эксплуатация автомобилей.- Харьков.-1984.

Зміст

ЦІЛЬ І ЗАДАЧІ ПРАКТИКИ.....	4
ЗМІСТ ПРАКТИКИ.....	6
ДОДАТОК 1.....	9
ДОДАТОК 2.....	10
ЩОДЕННЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ.....	10
ПРИМІРНИЙ ПЕРЕЛІК ОПЕРАЦІЙ ТО-1.....	11
ПРИМІРНИЙ ПЕРЕЛІК ОПЕРАЦІЙ ТО-2.....	13
ПРИМІРНИЙ ПЕРЕЛІК ОПЕРАЦІЙ СЕЗОННОГО ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ.....	15
ПЕРЕЛІК БАЗОВИХ АГРЕГАТІВ ДТЗ.....	16
НОРМАТИВИ ТРУДОМІСКОСТІ РОБІТ З ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ І ПОТОЧНОГО РЕМОНТУ ДТЗ.....	17
ДОДАТОК 3. Витяг з кваліфікаційних характеристик посадових осіб, спеціалістів і службовців автотранспортних підприємств.....	21
Література.....	28

1. Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту.-Київ.-Державний департамент автомобільного транспорту.-1998.-160.
2. Норми витрат палива і мастильних матеріалів на автомобільному транспорті.-Київ.-1997.
3. Норми експлуатаційного пробігу автомобільних шин.-Київ.-1992.
4. Норми законодавчих та нормативних документів, що регламентують діяльність підприємств автотранспорту всіх форм власності.-Київ.-1997.
5. Порядки і умови організації перевезень та багажу автомобільним транспортом.-Київ.-1998.
6. Норми витрат на технічне обслуговування і поточний ремонт на базових марках автомобілів.-Київ.-1995.
7. Краткий автомобильный справочник.-М.-Транспорт.-1984.-220с.

ДЛЯ ДОВІДОК